

Prawo autorskie, czyli pokaż, co potrafisz

WIEDZA W PIGUŁCE

Wszystko, co robisz, należy do ciebie. Pokazuj (np. w internecie) innym to, co tworzysz. Dziel się swoimi utworami i korzystaj z tego, co robią inni. Zdjęcia, wiersze, piosenki, rysunki, filmy itd. — to utwory. Ich twórca to autor.

Cytowanie to umieszczenie w swoim utworze fragmentu czyjegoś utworu. Taki fragment to cytát.

Cytując, nie zapominaj o napisaniu, kto jest autorem i podaj dokładny tytuł cytowanego utworu. Dlaczego? Ponieważ bardzo ważny jest zarówno szacunek dla pracy własnej i innych, jak też możliwość szybkiego znalezienia całego utworu.

Możesz dzielić się książkami, filmami i piosenkami ściągniętymi z internetu. Pamiętaj, że umieszczanie w sieci dzieł bez zgody ich twórców jest wbrew prawu autorskiemu.

ZADANIA SPRAWDZAJĄCE

Zadanie 1.

Uzupełnij poniższe zdania odpowiednimi słowami: kopiować, wolno, obowiązek, autorem, utwór, internecie, autorami, oznaczenia, pożyczać, wypożyczać, cytować.

- autorem
- obowiązek
- pożyczać
- utwór
- cytować
- autorami
- wolno
- internecie
- kopiować
- oznaczenia
- wypożyczać

Tomek nagrał kawałek, w którym rapuje swoje teksty. Tomek jest więc _____ tego dzieła. Postanowił zamieścić je na stronie internetowej dla młodych raperów. Tym samym Tomek zdecydował się opublikować swój _____.

Jacek przesłuchał utwór Tomka na stronie internetowej, na której Tomek go zamieścił. Kawałek bardzo się Jackowi spodobał. Chciał pokazać go swoim kolegom. Zgrał go ze strony internetowej i zaniósł na spotkanie z kolegami.

Każdy z nas może korzystać z dzieł innych osób. Można _____ książki z biblioteki, _____ fragmenty wierszy w swoich wypracowaniach, _____ filmy dla swoich przyjaciół, _____ płyty z muzyką od znajomych, oglądać filmy w _____.

Korzystając z utworów innych osób, mamy _____ podać, kto jest ich autorem. Jest to prawo każdego autora do _____ autorstwa. Również inni, kiedy korzystają z naszej twórczości, mają obowiązek podać, że to my jesteśmy ich _____. Nie _____ podawać się za autora nie swojego dzieła.

SŁOWNICZEK

- **prawa autorskie:** ogół praw, które przysługują twórcom, m.in. prawo do oznaczenia utworu własnym nazwiskiem lub pseudonimem, decydowania o jego publikacji oraz zarabiania na nim pieniędzy
- **twórca:** autor utworów, czyli osoba, która wymyśliła i stworzyła tekst, rysunek itp.
- **kultura:** ogół ludzkich wytworów materialnych i niematerialnych takich jak: sztuka, nauka czy religia
- **cytat:** umieszczenie fragmentu czyjegoś utworu w swoim utworze
- **plagiat:** skopiowanie utworu (lub jego części) innego autora i przedstawienie pod własnym nazwiskiem

Tekst: Joanna Ruta Baranowska, scenariusz: Weronika Paszewska, konsultacja merytoryczna: Jarosław Lipszyc.
Materiał pochodzi z serwisu edukacjamedialna.edu.pl prowadzonego przez Fundację Nowoczesna Polska.

Udostępniono na licencji [Creative Commons Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach 3.0](https://creativecommons.org/licenses/by/3.0/).

Źródło: <http://edukacjamedialna.edu.pl/lekcje/prawo-autorskie-czyli-pokaz-co-potrafisz/>.

Publikacja dofinansowana ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Podstawa programowa:

2012/II/HISTORIA_I_SPOLECZENSTWO/c4

2012/II/HISTORIA_I_SPOLECZENSTWO/t1

2012/II/HISTORIA_I_SPOLECZENSTWO/t4

2012/II/HISTORIA_I_SPOLECZENSTWO/t5

2012/II/HISTORIA_I_SPOLECZENSTWO/t7

Podstawa programowa 2017:

Informatyka, IV-VI klasa

Treści nauczania

Uczeń posługuje się technologią zgodnie z przyjętymi zasadami i prawem; przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy.

Uczeń uznaje i respektuje prawo do prywatności danych i informacji oraz prawo do własności intelektualnej.

Uczeń wymienia zagrożenia związane z powszechnym dostępem do technologii oraz do informacji i opisuje metody wystrzegania się ich.